

Extrakce dat z webu

Aka web scraping

doc. Ing. Radek Burget, Ph.D.

burgetr@fit.vutbr.cz

Motivace

- **Na webu je spousta dat** ukrytých ve webových stránkách
- Potřebujeme dále zpracovat tato data v počítačových aplikacích
  - Propojení s vlastními daty
  - Agregace – spojení výsledků z různých zdrojů
  - Analýza – statistiky, získávání znalostí
  - ... a mnohé další
- Potřebujeme **strukturovaná data**
  - Reprezentovatelná tabulkami relační databáze
  - Nebo alespoň XML, JSON, apod. *s pevnou strukturou*

Data na webu

- Webové stránky nejsou silně strukturované
- Nejčastěji v HTML
  - Prvotním cílem je *vizuální prezentace*
  - Kód je druhotný, *podřízený prvnímu cíli*
  - Není určen k dalšímu zpracování

Vzhled a kód

U 3 opic

Královo Pole • Restaurace

Otevřeno nyní • Česká, Steakhouse • Cena pro dva: 510 Kč

★★★★★

9

Přehled

Menu

Denní menu

Recenze (97)

Fotky (49)

Podává se od 11:00 do 14:00

Thursday, 08 October (dnes)

Gulášová polévka z hlívy ústříčné

1. Konfitovaný vepřový bok na česneku a kmínu, dušené hlávkové bílé zelí, houskový knedlík

109 Kč

2. Lasagne „Bolognese“ s masovým ragú gratinované parmazánem

119 Kč

3. Trhané vepřové maso Pulled Pork ochucené barbecue omáčkou, salát coleslaw, smažené bylinkovo-česnekové hranolky a opečený sandwich chléb

139 Kč

Friday, 09 October

Kuřecí vývar s nudlemi a kořenovou zeleninou

1. Bavorská sekaná se smaženou cibulkou, máslová bramborová kaše, nakládaná okurka

109 Kč

2. Znojemská hovězí pečeně, dušená rýže

119 Kč

3. Trhané vepřové maso Pulled Pork ochucené barbecue omáčkou, salát coleslaw, smažené bylinkovo-česnekové hranolky a opečený sandwich chléb

139 Kč

```
<div class="restab_wrap">

    <div id="tabtop" class="tabcontent-wrapper brstd daily-menu ">
    <div class="ui segment"><div id="menu-container" class="relative">
    <div id="daily-menu-container" data-supertab-menu-type = "daily-menu" class="supertab">
    <div class="menu-preview mt10" id="menu-preview">

        <div class="dm-serving-time mbot0" data-icon="clock">

    <div class="tmi-groups">

        <div class="tmi-group mtop">
            <div class="tmi-group-name bold fontsize">
                Thursday, 08 October (dnes)
            </div>

            <div class="tmi tmi-daily pb5 pt5 ">
                <div class="tmi-text-group col-l-14 col-s-14">
                    <div class="row">
                        <div class="tmi-name">
```

Další zdroje

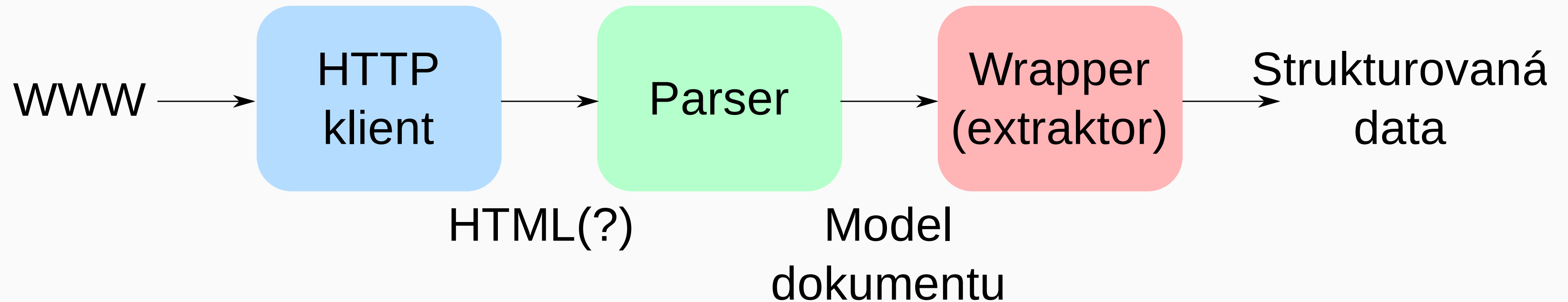
- Komerční
  - e-shopy, realitní servery, letenky, sportovní výsledky, sledování konkurence
- Výsledky vyhledávání
  - Např. hlídání pozice
- Veřejné rejstříky
  - jízdní řády
  - živnostenský rejstřík
  - statistický úřad
  - weby zastupitelstev
- Kontrola reklamy
- ∞ dalších

Dílčí problémy

- Získání zdrojových dat
  - Jak stáhnout potřebné dokumenty z WWW (aby obsahovaly to, co mají?)
  - Paralelizace
- **Nalezení a extrakce dat**
  - Identifikace požadovaných údajů ve stránce
- Uložení výsledků
  - Může jich být **opravdu mnoho**

Architektura

Základní architektura

Shell je přítel

Motivace: [Evolution of a programmer](#)

Co se hodí, než začneme programovat:

- `wget`, `curl`
- `cat`, `grep`, `sed`, `cut`
- `awk` (jen pro fajnšmekry :-)

```
wget https://www.fit.vut.cz/study/courses/ -O out.html
cat out.html | grep 'list-links__link' | sed 's/<[^<>]*>/;/g' | sed 's/;;*/;'
cat data.csv | cut -f2 -d';'
```

```
wget https://www.fit.vut.cz/study/courses/ -O - | grep 'list-links__link' |
```


Totéž v python3

```
import urllib.request
import re

fid = urllib.request.urlopen('https://www.fit.vut.cz/study/courses/')
webpage = fid.read().decode('utf-8')
for line in webpage.split('\n'):
    if ('list-links__link') in line:
        line = re.sub(r"<[^<>]*>", ";", line);
        line = re.sub(r";;*;", ";", line);
        print(line)
```


```
import java.io.*;
import java.net.*;

public class Courses {

    public static void main(String[] args) {
        try {
            URL url = new URL("https://www.fit.vut.cz/study/courses/");
            HttpURLConnection con = (HttpURLConnection) url.openConnection()

            BufferedReader in = new BufferedReader(
                new InputStreamReader(con.getInputStream()));
```

Omezení jednoduchého přístupu

U 3 opic

Královo Pole • Restaurace

Otevřeno nyní • Česká, Steakhouse • Cena pro dva: 510 Kč

★★★★☆

4.1

97 Recenze

Přehled

Menu

Denní menu

Recenze (97)

Fotky (49)

🕒 Podává se od 11:00 do 14:00

Thursday, 08 October (dnes)

Gulášová polévka z hlívy ústříčné

1. Konfitovaný vepřový bok na česneku a kmínu, dušené hlávkové bílé zelí, houskový knedlík

109 Kč

2. Lasagne „Bolognese“ s masovým ragú gratinované parmazánem

119 Kč

3. Trhané vepřové maso Pulled Pork ochucené barbecue omáčkou, salát coleslaw, smažené bylinkovo-česnekové hranolky a opečený sandwich chléb

139 Kč

Friday, 09 October

Kuřecí vývar s nudlemi a kořenovou zeleninou

1. Bavorská sekaná se smaženou cibulkou, máslová bramborová kaše, nakládaná okurka

109 Kč

2. Znojemská hovězí pečeně, dušená rýže

119 Kč

3. Trhané vepřové maso Pulled Pork ochucené barbecue omáčkou, salát coleslaw, smažené bylinkovo-česnekové hranolky a opečený sandwich chléb

139 Kč

Zdrojová stránka – regex?!

Omezení jednoduchého přístupu

UNION
CYCLISTE
INTERNATIONALE

[Inside UCI](#) [Cycling for All](#) [Para](#) [Women's](#) [Development](#) [Cycling Esports](#)

CENTRE MONDIAL DU CYCLISME
UCI
WORLD CYCLING CENTRE

ROADTRACKMOUNTAIN BIKEBMX RACINGBMX FREESTYLETRIALSCYCLO-CROSSINDOOR

MOUNTAIN BIKE

[Overview](#) [About](#) [News](#) [Calendar](#) [Events](#) [Teams](#) [Results](#) [Rankings](#) [Rules and regulations](#)

Rankings

RACE TYPE

CATEGORY

SEASON

AllMen Elite2020

 Cross-country Ranking Men Elite

Individual Ranking

Last Update
06/10/2020

Leader

 SCHURTER Nino (SSR)
1989 points

2nd rank

 AVANCINI Henrique (CFR)
1945 points

3rd rank

 KERSCHBAUMER Gerhard (BTU)
1339 points

Nation Ranking

Last Update
06/10/2020

Leader

 SWITZERLAND
4411 points

2nd rank

 FRANCE
3675 points

3rd rank

 ITALY
3153 points

UPA -- Extrakce dat z webu

12 / 39

Omezení jednoduchého přístupu

Rankings

Cross-country Ranking Men Elite

SEASON

2020

DATE

Most Recent Ranking

EXPORT RANKINGS

Individual Ranking

Ranking Date

06/10/2020

Leader

SCHURTER Nino (SSR)

1989 points

Nation Ranking

Ranking Date

06/10/2020

Leader

SWITZERLAND

4411 points

NAME

TEAM

NATION

All

Rank	Rider	Nation	Team	Age	Points
1	SCHURTER Nino	<div></div> SUI	SCOTT - SRAM MTB RACING	34	1989
2	AVANCINI Henrique	<div></div> BRA	CANNONDALE FACTORY RACING	31	1945
3	KERSCHBAUMER Gerhard	<div></div> ITA	TORPADO URSUS	29	1339
4 <div>↑+1</div>	KORETZKY Victor	<div></div> FRA	KMC - ORBEA	26	1318
5 <div>↑+3</div>	VADER Milan	<div></div> NED	KMC - ORBEA	24	1279
6 <div>↓-2</div>	FLUECKIGER Mathias	<div></div> SUI	THÖMUS RN SWISS BIKE TEAM	32	1172
7 <div>↓-1</div>	TEMPIER Stephane	<div></div> FRA	TREK FACTORY RACING XC	34	1141
8 <div>↓-1</div>	SARROU Jordan	<div></div> FRA	ABSOLUTE - ABSALON - BMC	28	1096
9 <div>↑+3</div>	CINK Ondřej	<div></div> CZE	KROSS RACING TEAM	30	988
10 <div>↑+4</div>	COOPER Anton	<div></div> NZL	TREK FACTORY RACING XC	26	971
11 <div>↓-1</div>	FORSTER Lars	<div></div> SUI	SCOTT - SRAM MTB RACING	27	950

Omezení jednoduchého přístupu

CAS FIT VUT Login

Zadejte [FIT login](#) a [heslo](#) a Łukněte na Log In.
Please enter your FIT login and password and click the "Log In".

Přihlášení si vyžádala aplikace/Login requested by application **cosign-FIT-Email**

FIT Login

FIT Password

Need [an account or password help?](#)

Pokud jste tak ještě neučinili, [nainstalujte si certifikát CA VUT](#)

[CAS FIT](#) je "Centrální Autentizační Server" FIT pro Webové aplikace. Zajiřřuje společnou autentizaci pro Webové aplikace na řůzných serverech. Pro ověřenř autentizace používá "Cookie" (ukládání Cookie musí být povoleno v prohlřžeči alespoň pro doměnu .fit.vutbr.cz).

Vaře IP adresa: 147.229.12.203

- Přihlašovací formulář s přesměrováním (a možným zabezpečením proti strojovému vyplnění)
- Zvládnutelné, ale komplikované

Modely HTML dokumentů

- Řetězec znaků
  - Jednoduchá implementace, rychlost, škálovatelnost
  - Regulární výrazy, HLRT wrappery
- Řetězec tokenů
  - Lexikální analyzátor rozpozná tagy, entity, text, apod.
  - HLRT wrappery
- Hierarchické modely
  - Nejčastěji DOM
  - Případně „odlehčená“ varianta

Wrapper

- Uvažujeme n datových polí, které se mají extrahovat z dokumentu
- Různé třídy wrapperů: LR, HLRT, ...
- HLRT wrapper:
  - **H**ead – podřetězec před datovým blokem
  - **L**eft – levý oddělovač (pro každé datové pole)
  - **R**ight – pravý oddělovač (pro každé datové pole)
  - **T**tail – podřetězec za datovým blokem

$$wrapper = (h, t, l_1, r_1, l_2, r_2, \dots, l_n, r_n)$$

Řetězce tokenů

- Událostmi řízené parsery, např. `html.parser` v pythonu

```
from html.parser import HTMLParser

class MyHTMLParser(HTMLParser):
    def handle_starttag(self, tag, attrs):
        print("Encountered a start tag:", tag)

    def handle_endtag(self, tag):
        print("Encountered an end tag :", tag)

    def handle_data(self, data):
        print("Encountered some data :", data)
```

<https://docs.python.org/3/library/html.parser.html>

Document Object Model

- HTML kód reprezentovaný jako **strom objektů**
- Různé typy objektů (viz přednášky IIS)

HTML Element (prvek)

- Úsek dokumentu vymezený *značkami* (tagy)

```
<p>Obsah elementu</p>
```

```
<div class="menu" id="mainmenu">
```

```
Obsah elementu<br> Další obsah elementu.
```

```
</div>
```

```
<div>Nějaký <em>zvýrazněný</em> text.</div>
```

- Vždy právě jeden *kořenový element*

DOM strom

- Kořenový element je typu **Document**
- Má jednoho potomka typu **Element** ~ Document element (root)
- Element může mít potomky typu
  - **Element** – vnořené prvky
  - **text** – textový obsah, vždy listový uzel
  - výjimečně jiné (např. **Entity**)

Navigace v DOM stromu

- Standardní metody DOM tříd `Document` a `Element`
  - Vyhledání elementů: `getElementById()`, `getElementsByTagName()`
  - Navigace ve stromu: `parentNode`, `childNodes`, ...
  - Přístup k obsahu: `textContent`
- CSS selektory
  - Výsledkem je vždy *množina elementů*
  - `#main header .info`
- XPath
  - Výsledkem je také *množina elementů*
  - `*[@id="main"]//table/tr[position() > 3]`

XPath

- Původně pro XML dokumenty, ale podporováno i některými knihovnamy pro HTML
- Oproti CSS složitější syntaxe, ale více možností:
  - Obecný výraz pro vlastnosti elementu v `[]` zahrnující hodnoty atributů, pořadí elementu a další
  - Navigace různými směry („osy“)
- Viz např. [Dokumentace na MDN](#)

```
var res = document.evaluate('//head/title', document.documentElement,  
    null, XPathResult.ANY_TYPE, null);  
console.log(res.iterateNext().textContent);
```

Praktické použití DOM

- Plnohodnotný HTML 5 DOM parser je obtížné najít
  - Prakticky jen ve webovém prohlížeči
- V praxi často zjednodušené parsery s vlastním rozhraním
  - Python: [BeautifulSoup](#)
  - Java: [jSoup](#)
  - JavaScript: [cheerio](#)

BeautifulSoup

```
from bs4 import BeautifulSoup
from urllib.request import urlopen

page = urlopen("https://www.fit.vut.cz/study/courses/")
html = page.read().decode("utf-8")
soup = BeautifulSoup(html, "html.parser")
rows = soup.select("#list")[0].find_all("tr")
for row in rows:
    cells = row.find_all('td')
    out = ""
    for cell in cells:
        out = out + cell.text + ";
```



```
Document doc = Jsoup.connect("https://en.wikipedia.org/").get();
log(doc.title());
Elements newsHeadlines = doc.select("#mp-itn b a");
for (Element headline : newsHeadlines) {
    log("%s\n\t%s",
        headline.attr("title"), headline.absUrl("href"));
}
```

- Také disponuje podmnožinou standardního DOM rozhraní

cheerio

```
const cheerio = require('cheerio');
const request = require('request');

request({
  method: 'GET',
  url: 'https://www.fit.vut.cz/study/courses/'
}, (err, res, body) => {
  let $ = cheerio.load(body);

  let rows = $('#list tr');
  rows.each(function(i, tr) {
    let line = `
```

Mechanical Soup

- Automatizace „prohlížeče“ pro [BeautifulSoup](#)
  - [Stránky projektu](#)
- Třídy a metody simulující základní operace HTTP
  - „Klikání na odkazy“ – zjištění cíle a generování GET požadavku
  - „Vyplnění formulářů“ – zjištění `action` a `method`, vyplnění hodnot polí a vyslání příslušného požadavku.
- JavaScript není podporován

Puppeteer

- Chrome browser dálkově ovládaný z node.js
<https://github.com/puppeteer/puppeteer>
- Lze řídit navigaci prohlížeče
  - Zadání URL, klikání na odkazy, vyplňování formulářů
  - [API dokumentace](#)
- Vykonání JS kódu v prohlížeči (`page.evaluate()`)
  - Např. pro extrakci obsahu z DOM

Playwright

- Novější alternativa k puppeteer (původní vývojový tým)
<https://playwright.dev>
- Velmi podobné API i funkčnost
- Podpora více prohlížečů
  - Chromium/Chrome, Firefox, WebKit
- Více vývojových platforem
  - Node.js, Java, Python, .NET
- Mírně lepší dokumentace, možnosti konfigurace, ...

Puppeteer Pros & Cons

- + Možnost navigace
- + Pohodlná extrakce dat
  - DOM, CSS Selektory, XPath, jakýkoliv JavaScript
- - Časově i prostorově náročné řešení
  - Spouští se celý Chrome
- - Náročné ošetření vnějších podmínek
  - Např. časové souběhy, regionální verze stránek, ...
- - Obtížnější ladění
  - Část JS kódu běží v node.js, část v prohlížeči (různá prostředí)

Využití API

- Některé stránky načítají zajímavý obsah dynamicky JavaScriptem
  - `XMLHttpRequest` nebo `fetch()`
  - (aka AJAX)
- Zdrojem dat je *HTTP endpoint*, který typicky vrátí
  - Útržky HTML kódu
  - *Serializovaná strukturovaná data* – JSON, XML, ...

Opět např. <https://www.uci.org/road/rankings>

Využití API

- Mírně jednodušší přístup k datům
  - Obvykle stačí jeden HTTP dotaz (GET nebo POST)
  - Parsujeme strukturovaný formát
- Formát dat může být ještě proměnlivější, než webová stránka
  - Čistě interní formát tvůrců aplikace
- Snaha komplikovat přístup třetích stran
  - Autorizační tokeny apod.
- Existují veřejné endpointy s dobře dokumentovaným formátem dat
  - Např. [Portál veřejně přístupných dat EU](#)

Anotace webových stránek

- [Microformats](#)
  - Anotace HTML elementů pomocí předdefinovaných hodnot **class**
  - Úzká množina definovaných formátů
  - Snadná implementace do existujícího webu
- Sémantické technologie, např. [RDFa](#)
  - Rozšíření HTML o nové atributy (**resource**, **property**, ...)
  - Umožňuje transformaci HTML na *linked data* reprezentovaná pomocí RDF
  - Identifikace objektů a vlastností pomocí **URI**
  - Existuje celá řada slovníků (*ontologií*) pro různé domény
    - Např. [FOAF](#), [schema.org](#), ...
- Viz přednáška [Sémantický web](#)

Současný stav

- Manuální programování, aka **Webscraping**
  - Ruční tvorba programů, které z HTML kódu extrahují, co je třeba
- Platformy pro zpřístupnění obsahu dokumentů přes API
  - Integrace ručně vytvořených scraperů
  - **Přístup „manufaktura“**

Inteligentní extrakce

Tzn. bez „ruční práce“ v podobě hledání elementů, regulárních výrazů, CSS selektorů, XPath výrazů, apod.

1. **Strojové učení**

- Ručně anotované příklady stránek
- Z nich se automaticky odvodí parametry wrapperu / extraktoru

2. **Modelem řízená extrakce**

- Specifikace předpokládané struktury dat
  - Entity, atributy, vztahy (ER diagram?, ještě lépe *ontologie*)
  - Způsob rozpoznání jednotlivých atributů
- Nalezení výskytu požadovaných skupin dat ve zdrojové stránce

Strojové učení – scénář

- Trénovací množina dokumentů
  - Obvykle dokumenty z jednoho zdroje
  - Anotace částí obsahu, které se mají extrahovat
  - Odvození pravidel pro extrakci
- Množina nových, neznámých dokumentů
  - Extrakce dat na základě odvozených pravidel

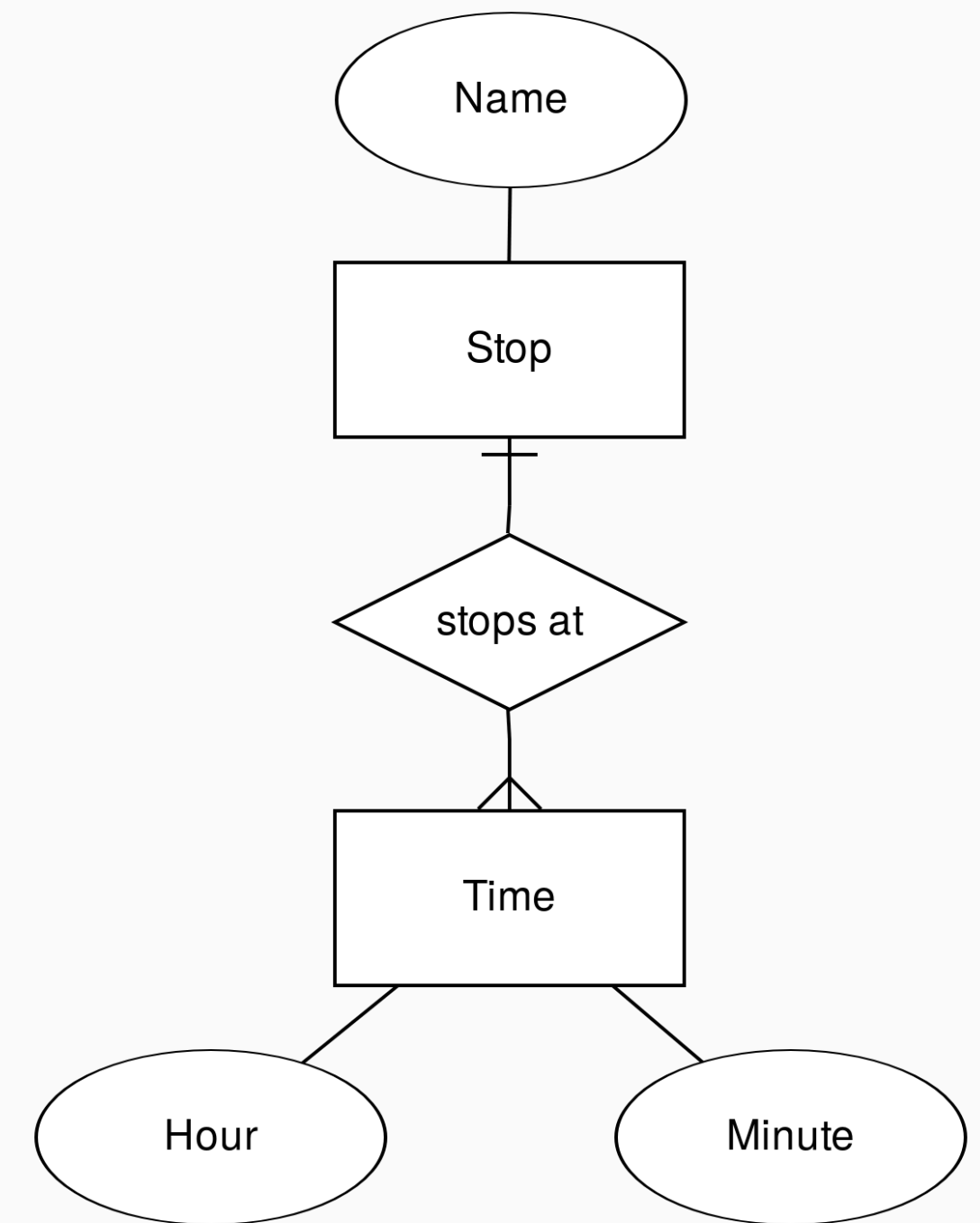

Strojové učení – metody

- Sekvenční modely stránky (znaky, tokeny)
  - Inference gramatik (*wrapper induction*), skryté Markovovy modely, ...
- Hierarchické modely
  - Zobecněný DOM (odstranění implementačních detailů)
  - Stromové automaty
- Vizuální modely dokumentů
  - Segmentace stránek
  - Klasifikace na základě vizuálních rysů

Modelem řízená extrakce

- Vstup: Entity, atributy, vztahy
- Přibližné rozpoznání jednotlivých údajů
  - Regulární výrazy
  - Klasifikace textu nebo vizuálních vlastností
  - Mapování na databázi
- Nalezení datových záznamů
  - Využití pravidelnosti, opakující se vzory

A to je vše!

Dotazy?

